

Beste natuurvrienden,

Records zijn er om te verbreken en zo werkten we onze laatste wandeling van 2022 af als koudste NVO-wandeling ooit. Min zeven bij de start en een guur windje erbovenop. Zelfs de meest geharde NVO-viking (we

zullen geen namen noemen hee D. uit O.) had het deze keer toch maar fris. Desalniettemin wandelden we op **zondag 18 december** met slechts **8 NVO-ers** (8 AM, geen wandeling PM) langs de **Viconia-kleiputten in Stuivekenskerke**. We moesten in de namiddag plooiën voor het weer want vanwege de voorspelde ijzel werd de wandeling uit veiligheidsoverwegingen afgelast.

Dit dorp ligt vlak tegen de IJzer en was tijdens WO I één van de hard bevochten punten. Het was trouwens een strook waar de Duitsers ook posten hadden aan de westelijke zijde van de IJzer. Door de vijandelijkheden werd het dorp volledig van de kaart geveegd en moest dus heropgebouwd worden. Klei voor de bakstenen werd ter plaatse gewonnen en zo ontstonden de Viconia-kleiputten.

Onze wandelingen in december, januari en februari focussen vooral op vogels (en af en toe op het strand) dus met de verrekijkers in de aanslag trokken we op pad.

En ja hoor, zoals altijd weet de

natuur dan toch weer te verrassen en kregen we mooie waarnemingen voorgeschoteld. Een Vuurgoudhaantje hopt door de braamstruiken, een Bruine kiekendief patrouilleert over de rietkragen, een tiental Grote en Kleine zilverreigers verlaten hun slaapplaats om op zoek te gaan naar eten, een vlucht Slobeenden passeert over onze hoofden, Koperwieken zoeken meidoornbessen en moeten iets later vluchten

voor een aanstormende Sperwer. Dit kleine natuurgebied is voor vogelaars dus zeker een toplocatie. Wie weet kunnen we de wandeling een volgende keer afwerken in betere omstandigheden en zien we dan ook meer watervogels en steltlopers want met dichtgevroren plassen was dat deze keer een pak minder.

Koud, koud, koud... maar dan smaakt een warme chocomelk nog eens zo goed. Zeker als je dichtbij een ronkende kachel kunt zitten. Toch jammer dat die typische dorpscafeetjes aan een hoog tempo aan het

verdwijnen zijn. Maar deze keer konden we dus nog terecht in het enige cafe van het dorp, "In de Vicogne". De luide uitbarstingen van de plaatselijke manillers-club pakten we er graag bij.

Met en is weten... en daarbij tellen we elk kalenderjaar opnieuw de soorten die we te zien krijgen en met zekerheid kunnen benoemen. Na 22 activiteiten sluiten we 2022 af met **651**

verschillende soorten. Sedert de NVO-start begin 2017 zijn dat al **1162 soorten** geworden, daarvan werden tot nu toe zo'n **1038 verschillende soorten** met foto en wat uitleg in de verslagjes besproken. Je kunt alles nog eens bekijken en nalezen in samenvattende excel-bestanden via deze link : <https://nvosite.com/bestanden/> . Je kunt op onze site ook alle vorige verslagjes vinden : <https://nvosite.com/archief/>

Natuurwaarnemingen zijn soms vluchtig en vervagen helaas weer snel. Gelukkig zorgen onze hoffotografen heel vaak voor mooie foto's maar... koud, grijs en alleen 's morgens wandeling deze keer. Toch konden we nog een achttal pagina's vullen. (bedankt voor de foto's Sandra, Paul en Dirk).

Bij veel eendensoorten zijn de mannetjes opvallend gekleurd en/of hebben opvallend pluimage. De vrouwtjes hebben meestal camouflagekleuren zodat ze onopgemerkt (hopelijk toch) kunnen zitten broeden op het nest. Op de vleugel is er dan wel nog de gekleurde vleugelspiegel en die is bij de **Wilde eend** donkerblauw met witte randen. (foto: nrc.nl)

In de winter zijn er nogal wat soorten die in grote groepen bijeen komen. Deze **Slobeenden** vallen niet alleen op door hun extra grote snavel maar ook door hun specifieke fourageergedrag. Daarbij zwemmen ze spiraalsgewijs in rondjes. Hierdoor ontstaat onderwater een draaikolk-achtige stroming die modder en voedsel naar boven trekt. (foto: waarneming.nl)

De natuur zit wonderbaarlijk in elkaar. Ook midden in de winter zorgt ze ervoor dat er nog iets eetbaars te vinden is. Tussen de harde schubben van deze propfen, die je in grote hoeveelheden aan de **Zwarte els** ziet hangen, zitten heel veel zaadjes. Het is wel wat prutswerk om ze er vantussen te krijgen maar kleine zangvogels zijn daar erg handig in. (foto: waarnemingen.be)

Grotere zangvogelsoorten kunnen niet aan elzenpropfen hangen maar voor hen zijn er nog heel wat bessen in de aanbieding zoals bij de Meidoorn. Nog een wat grotere hap vormen de pruimpjes van **Sleedoorn**. Na vorst worden deze pruimpjes ook voor ons wat beter eetbaar. (foto: waarnemingen.be)

Vogels in de vlucht (en vaak met tegenlicht) herkennen is toch niet eenvoudig. Maar de GIZZ (General Impression of Shape and Size) van vogels kan toch soms erg kenmerkend zijn. Zo vallen bij **Watersnippen** de scherpe vleugels op maar natuurlijk vooral de erg lange snavel (tov het lichaam). (foto: waarnemingen.be)

Toch vreemd dat we nog steltlopers te zien kregen zoals een groep voorbijvliegende **Wulpen**, die we vooral ontdekten dankzij hun typische melancholische geluid. Steltlopers zoeken hun eten meestal in de bodem en met deze vriestemperaturen is die hard bevroren en kunnen ze dus niets vinden. Opschuiven naar de zee of naar het zuiden dan maar. (foto: JaVa)

Een groep zangvogels vliegt gehaast op en erachteraan vliegt een grotere vogel. Vlug checken met de verrekijker en ja, ze worden achtervolgd door een **Sperwer**. Die heeft vooral zangvogels op zijn menu staan. Het is bij ons de enige roofvogel die vaak in tuinen op jacht gaat. Voedertafels zijn voor een Sperwer een echt zangvogelbuffet. (foto: waarnemingen.be)

Dit is een uitzonderlijke foto van een vrouwtje (bleke kop) **Bruine kiekendief** die een Meerkoet heeft geslagen op het water. Behalve Zeearend en Visarend zullen roofvogels zo'n stunt eerder vermijden want als ze zelf in het water terecht komen zou dat wel eens hun laatste zwempartij kunnen zijn. (foto: waarnemingen.be)

Zadelzwammen kun je vinden op levend en op dood hout. Maar meestal zitten ze toch ergens laag tegen een stronk waar ze met een zijdelingse steel uit groeien. Ze kunnen flink groot worden en je herkent ze aan de kringen donkere schubben op de hoed en de erg grote ronde poriën onderaan. (f: waarnemingen.be)

Zodra in de late herfst alle bladeren zijn afgevallen wordt het toch een stuk moeilijker om bomen en struiken op naam te brengen. Maar er zijn wel wat handige tips... zoals deze "roosjes" die veroorzaakt worden door de eitjes van de **Gewone wilgenroosjesgalmug**. Je vindt deze gallen enkel op wilgensoorten dus dat helpt. (foto: waarnemingen.be)

Nogal wat zangvogels die broeden in Scandinavië en in Oost-Europa (en verder) zakken in de winter af naar onze streken. Het was dit jaar wachten op de grote toevloed van **Koperwieken** maar na een week met vriestemperaturen zie je ze opeens overal waar ze bessen kunnen vinden. (foto: waarnemingen.be)

Het **Vuurgoudhaantje** heeft net als het Goudhaantje een fel-oranje streep over zijn kruin lopen. Als dit vogeltje zich uit z'n hum voelt (of net erg in z'n hum) dan zet hij die kruin recht om dat duidelijk te maken. Succes als je hoopt om ooit ook een foto als deze te maken want ze zitten zelden stil. (f: waarnemingen)

Deze activiteit gemist??? Geen probleem!!!

Er staat al een nieuwe activiteit op het programma want op **zondag 15 januari** zien we elkaar terug in een nieuw jaar. We wandelen een uurtje langs de Spuikom en overlopen daarna powerpoint-gewijs de voorbije drie NVO-jaren. We lichten ook de planning voor de volgende jaren toe.

De info-mail voor deze activiteit valt reeds op maandag 2 januari in je mailbox.

Meer info over de eerstvolgende activiteiten vind je hieronder.

Vriendelijke groeten en tot binnenkort

Jan Vanhoutte

Wandelingen in de nabije toekomst :

Sinds begin 2017 organiseert **NVO** elke maand 2 natuuractiviteiten.

NVO staat voor **NatuurVrienden Oostende** en verenigt op een vrijblijvende manier mensen die samen van natuur willen genieten.

De 2^e zondag van elke maand verkennen we een stukje Oostendse natuur. De 4^e zondag van elke maand zoeken we het, carpool-gewijs, wat verderop. Op deze manier bezoeken we, over 3 jaar gespreid, **meer dan 60 verschillende locaties**.

ALLE activiteiten zijn steeds gratis.

Na elke activiteit wordt een verslagje doorgemailed naar alle deelnemers.

Enkele dagen voor de volgende activiteit wordt een klein info-mailtje verstuurd.

Er werd ook een site opgestart waarop alle verslagjes en wat extra info over NVO terug te vinden zijn.

<https://nvosite.com/>

Volgende NVO-activiteiten (steeds keuze tussen ochtend- en namiddagwandeling) :

- **zondag 15 januari** : driedubbel **jaaroverzicht** en (enkele) uitwaaiwandeling langs de **Spuikom**
Start : 13u45 in ontmoetingscentrum De Ballon / Mansveldstraat 9 / Oostende
Maar vanaf 09u00 zijn er ook al heel wat infomomenten te beleven.
- **zondag 29 januari** : vogels kijken aan de **IJzermonding** (Nieuwpoort)
Start : 08u30 en 13u30 op de carpoolparking tegenover het kerkhof / Stuiverstraat 424 / Oostende
- **zondag 12 februari** : op zoek naar aanspoelsels op het **strand van Raversijde**
Start : 09u00 en 14u00 aan het Duinenkerkje (Mariakerke) / Dorpsstraat 90 / Oostende
- **zondag 26 februari** : wandeling door het domein van **Zevenkerken** (Loppem)
Start : 08u30 en 13u30 op de carpoolparking tegenover het kerkhof / Stuiverstraat 424 / Oostende
- **zondag 12 maart** : vroege-lentewandeling door het **Oostends krekengebied**
Start : 09u00 en 14u00 aan de Kinderboerderij / Stuiverstraat 599 / Oostende
- **zondag 26 maart** : we wandelen over het **Fonteinpad** in Torhout
Start : 08u30 en 13u30 op de carpoolparking tegenover het kerkhof / Stuiverstraat 424 / Oostende

Weer of geen weer, er wordt **altijd** op de voorziene plaats en (stipt) op het voorziene uur gestart

Wie deze mails liever niet meer ontvangt kan zich uit de bestemmelingenlijst laten schrappen door een klein mailtje terug te sturen.

Je kunt me steeds bereiken via mail op jan.vanhoutte65@gmail.com

(ook opmerkingen, vragen, verbeteringen, voorstellen... zijn steeds meer dan welkom via mail)

foto : SaDe

foto : SaDe

foto : SaDe

foto : Pala

foto : SaDe

Tja, eenmaal een natuurnerd, altijd een natuurnerd... nog voor we het gebied binnenwandelen zijn we al aan het bekijken en aan het benoemen. En dat was nodig want het gebeurt niet elke dag dat je een Vuurgoudhaantje zomaar langs de kant van de weg ziet. Het eerste uur was er nog geen of heel weinig wind dus de gevoelstemperatuur viel nog mee (behalve voor de echte koukleumen zoals J. uit O.). Later zou er een zuur windje opsteken maar we hielden het toch bijna twee uur vol. Dat is dan bijna twee uur langer dan zij die thuis in hun warme zetel waren blijven zitten :)

foto : DiNo

De donkere zes weken... en een grijze lucht... dat betekent heel weinig licht. Onze ogen passen zich snel aan deze omstandigheden aan maar voor de camera's is en blijft het halfdonker. Dan wordt het moeilijk om met de telelens vogels scherp in beeld te brengen. Maar ook van winterse landschappen vallen mooie beelden te maken natuurlijk.

foto : Pala

foto : DiNo

foto : DiNo

foto : Pala

Vlaanderen op z'n smalst... een hoogspanningslijn dwars door een natuurgebied? Dat moet blijkbaar kunnen. Het levert natuurlijk ook extra risico op voor voorbijvliegende vogels. Er is ook een ondergrondse manier van hoogspanningskabels leggen maar volgens de energiesector is die vele malen duurder en dus...

Als koukleum wil je je op zondagmorgen nog eens om-
draaien onder je warme dekbed... maar voor een
natuurgids is de wekker onverbiddelijk... eruit man, een
frisse gidsbeurt wacht op je.

Natuurlijk blijft het ook bij die temperaturen leuk om
natuurweetjes te delen met een (kleine) groep gemo-
tioneerde deelnemers: "Kijk, een boom met allemaal
takken", "euh, ik weet het ook niet, ik zal eens kijken
in mijn gidsmap", "Nooit wijzen want dat jaagt de
vogels weg", "Deze nieuwe kijkhut werd per ongeluk
ondersteboven gezet", "Nooit bijten in een bevroren
paddenstoel want dan zijn ze extra giftig" of toch iets
in die richting hee...

foto : SaDe

We probeerden er de gang wat in te houden en als we dan toch een pauze was om beter te kunnen waarnemen dan wordt die kort gehouden. Kwestie van door beweging zoveel mogelijk warm te blijven. Nee, niemand geraakte onderkoeld (al zal het bij sommigen toch nipt geweest zijn).

foto : SaDe

foto : SaDe

Zo'n kijkhut die op veel foto's terugkomt noemt men een centrale kijkhut (ja, duh). Over deze werd duidelijk goed nagedacht. Ze staat op een prima plaats want je kunt bijna het volledige natuurgebied bekijken en de gebruikte materialen zorgen ervoor dat ze ook zonder veel onderhoud tientallen jaren stevig blijft. Nadelen zijn de grootte, 10 à 12 mensen tegelijk is het maximum, en door het ene grote kijkgat komt wel heel wat wind binnen.

foto : SaDe

foto : SaDe

foto : DiNo

foto : DiNo

foto : DiNo

Toch enkele soorten die herkenbaar in beeld kwamen maar je merkt aan deze foto's dat er echt wel weinig licht was. Linksboven beginnend en met de klok mee:

- een **Roodborst** ziet er koddig uit maar ze zijn zeer agressief als ze hun territorium verdedigen tegen indringers... deze ziet een soortgenoot die te dichtbij komt.
- Deze **Pimpelmees** heeft de veren zo wijd mogelijk opgedoft. Zo probeert hij/zij een isolerende luchtlaag te creëren om de lichaamswarmte beter vast te houden
- Een vlucht **Slobeenden**, wie goed kijkt ziet in deze groep drie vrouwtjes.
- Je moet het maar kunnen... zoals deze **Wilde eenden** zomaar op hun buik op het ijs liggen te rusten... of zoals het koppel **Slobeenden** gezellig wat rondjes draaien in het ongetwijfeld ijskoude water.
- Dit gebied is gekend voor de vele reigers die er overwinteren maar door de kou zijn er vast veel doorgeschoven naar het Zuiden. Deze **Grote zilverreiger** was er wel nog.
- De **Blauwe reiger** is al vele tientallen jaren een vaste wintergast maar in de jaren '70 stond de soort nog te boek als trekvogel en vlogen ze allemaal elke winter zuidwaarts.
- Er zijn soorten die pas naar onze streken afzakken als het weer meer naar het Noorden en naar het Oosten te bar wordt. De **Koperwiek** is daarvan een mooi voorbeeld.

foto : DiNo

foto : DiNo

foto : DiNo

foto : DiNo

Wat is er erger dan 's winters tot op het bot koud krijgen????
Wel... er ondertussen flink mee uitgelachen worden, dat is erger.

Wie vogels wil kijken voelt vroeg of laat de noodzaak om een verrekijker aan te schaffen. Wat dat dan precies moet zijn en wat dat moet gaan kosten is voor discussie vatbaar.

Op het einde van ons rondje sprongen we nog vlug eventjes de kleine, oude kijkhut binnen.

foto : SaDe

foto : DiNo

foto : Pala

foto : DiNo

Misschien was dit wel de eerste en enige winterprik voor deze winter... we hadden het koud maar genoten van de witte landschappen, we overleefden een "woeste" kudde schapen en wezen elkaar op de spectaculaire kleuren die heel de ochtend aan de horizon aanwezig waren. Kortom, toch heel blij dat we weer buiten waren.

foto : DiNo

We did survive....
en nu weer warm worden bij de
kachel en bij het vertellen van
anekdotes en het nuttigen van een
warm (of verwarmend) drankje

